

UZASADNIENIE
DO PROJEKTU UCHWAŁY
W SPRAWIE UCHWALENIA PROGRAMU WSPÓŁPRACY GMINY
CIESZYN Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI ORAZ PODMIOTAMI
DZIAŁAJĄCYMI W ZAKRESIE POŻYTKU PUBLICZNEGO NA ROK 2024

Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie nakłada na organy stanowiące jednostki samorządu terytorialnego obowiązek uchwalenia rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz z podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 w/w ustawy.

Projekt Programu na rok 2024 został opracowany w oparciu o Program współpracy gminy Cieszyn z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami działającymi w zakresie pożytku publicznego na rok 2023, z uwzględnieniem zmian zaproponowanych przez członków Zespołu opracowującego projekt Programu współpracy gminy Cieszyn z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami działającymi w zakresie pożytku publicznego na rok 2024, powołanego Zarządzeniem Nr 0050.125.2023 Burmistrza Miasta Cieszyna z dnia 01 marca 2023 roku.

W projekcie Programu na rok 2024 uwzględniono także wytyczne Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, Wydział Nadzoru Prawnego, który pismem z dnia 05.09.2023 nr NPII.40.8.2023 zasygnalizował zmianę stanowiska co do oceny charakteru prawnego uchwał w sprawie programów współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 571) podejmowanych na podstawie art. 5a ust. 1 ustawy. Stanowisko zajęte w piśmie wskazuje, iż uchwały dotyczące programów współpracy z organizacjami pozarządowymi mają charakter prawa miejscowego.

Skład Zespołu stanowiło siedmiu przedstawicieli gminy Cieszyn, dwóch przedstawicieli Rady Miejskiej Cieszyna, jeden przedstawiciel Cieszyńskiej Rady Seniorów oraz dwóch przedstawicieli organizacji pozarządowych z ramienia Gminnej Rady Działalności Pożytku Publicznego w Cieszynie. W ramach prac Zespołu odbyły się 4 spotkania robocze, podczas których został opracowany projekt Programu na rok 2024.

Projekt Programu spełnia wymogi zawarte w art. 5a przedmiotowej ustawy w zakresie niezbędnych elementów, które powinny znaleźć się w Programie.

W Programie przewidziano różnorodne, zgodne z ustawą, formy współpracy z organizacjami, w tym zlecanie zadań, udzielanie pożyczek, itp. Współpraca, podobnie jak w poprzednich latach, prowadzona będzie w oparciu o zasady równości i suwerenności, jawności i przejrzystości, a także pomocniczości.

W projekcie Programu współpracy na rok 2024 dokonano wielu zmian. Jest to podyktowane coraz częstszym kwestionowaniem zapisów programów współpracy przez Wydział Nadzoru Prawnego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, powołującego się na wyroki wojewódzkich sądów administracyjnych oraz Naczelnego Sądu Administracyjnego. Zapisy w Programie współpracy na rok 2024 zostały więc dostosowane do treści wydanych wyroków sądowych w zakresie, w jakim zapisy odnosiły się do zapisów ujętych w „Programie współpracy gminy Cieszyn z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami działającymi w zakresie pożytku publicznego na rok 2023”.

W porozumieniu z radcą prawnym Urzędu Miasta Cieszyna zmian dokonano w następujący sposób:

1. wszędzie tam, gdzie w Projekcie jest mowa o „mieszkańcach Cieszyna”, dokonano zapisu „mieszkanek i mieszkańców Cieszyna”;
2. w § 1 Wstęp - został dodany zapis mówiący o wspólnym działaniu na rzecz niedyskryminacji w każdym aspekcie życia społecznego;
3. w § 2 Słownik terminów - w ust. 1 wskazano aktualny dziennik ustaw oraz dodano rozumienie pojęcia „Burmistrz”.
4. W § 4 Zakres przedmiotowy Programu, cele szczegółowe Programu oraz priorytetowe zadania publiczne - dokonano większych zmian. Paragraf ten zmienił formułę, tj. w ramach dotychczasowego brzmienia zapisów tego paragrafu wyodrębnione zostały trzy punkty, wszystkie zadania zostały umieszczone w formie tabeli, a pozycje w tabeli, jeśli było ich więcej niż jedna, oznaczone zostały cyframi. W poszczególnych zakresach dokonano następujących zmian:
 - 4.1. W zakresie przedmiotowym: Polityka społeczna i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu:
 - 4.1.1. Cel szczegółowy: Wsparcie dla osób potrzebujących - w priorytetowych zadaniach publicznych:
 - 4.1.1.1. punkt - „pomoc rzeczowa oraz w formie usług osobom potrzebującym, w tym osobom o niskim statusie materialnym” otrzymał brzmienie: „pomoc rzeczowa oraz w formie usług osobom potrzebującym, w tym osobom o niskim statusie materialnym, realizacja działań, w tym m.in. programów na rzecz osób potrzebujących”;
 - 4.1.1.2. punkty - „realizacja działań, w tym m.in. programów na rzecz osób potrzebujących” oraz „działalność na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym” zostały połączone w jeden punkt, który otrzymał brzmienie: „pomoc osobom znajdującym się w sytuacji kryzysowej”;
 - 4.1.1.3. punkt - „działalność charytatywna” został usunięty;
 - 4.1.1.4. punkt – „pomoc udzielana w formie schronienia” otrzymał brzmienie: „pomoc udzielana w formie tymczasowego schronienia, realizacja usług nakierowanych na wzmocnienie kompetencji społecznych”;
 - 4.1.2. Cel szczegółowy: Wsparcie dla osób starszych - w priorytetowych zadaniach publicznych:
 - 4.1.2.1. w punkcie - „działania aktywizujące osoby starsze w formie m.in. warsztatów, spotkań i wyjazdów integracyjnych” dodano wyraz „szkoleń”;
 - 4.1.2.2. w punkcie – „organizacja, wspieranie rozwoju oraz działalności placówek wsparcia dla osób starszych, w tym świetlic, klubów seniora oraz domów dziennego pobytu” dodano wyraz „prowadzenie”;
 - 4.1.2.3. usunięto punkt „organizacja szkoleń, kursów podnoszących kompetencje seniorów, w tym w zakresie nowych technologii”, którego zapisy mieszczą się obecnie w pkt 3.2.1.
 - 4.1.3. Cel szczegółowy: Wsparcie dla osób niepełnosprawnych oraz długotrwale lub ciężko chorych – w priorytetowych zadaniach publicznych:
 - 4.1.3.1. dodano pozycję: „organizowanie i wspieranie różnych form pomocy dla osób niepełnosprawnych”.
 - 4.1.4. Cel szczegółowy: Ochrona rodzicielstwa, macierzyństwa, praw dziecka – w priorytetowych zadaniach publicznych:
 - 4.1.4.1. Usunięto pozycję „wspieranie placówek dla samotnych rodziców, kobiet w ciąży”.

- 4.1.5. Cel szczegółowy: Ekonomia społeczna został przesunięty do współpracy w formie pozafinansowej.
- 4.2. W zakresie przedmiotowym: Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym:
- 4.2.1. Cel szczegółowy: Zapobieganie powstawaniu uzależnień behawioralnych, od środków psychoaktywnych, rozwiązywanie problemów związanych z alkoholizmem, narkomanią oraz przemocą domową:
- 4.2.1.1. w nazwie celu szczegółowego zwrot „przemocą w rodzinie” zastąpiono zwrotem „przemocą domową”;
- 4.2.1.2. pozycja „Priorytetowe zadania publiczne” otrzymała brzmienie: „Za priorytetowe zadania publiczne w tym obszarze należy uznać zadania ujęte w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii oraz w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Miasta Cieszyna na lata 2021-2024.”
- 4.3. Dodano zakres przedmiotowy: Wspieranie działalności organizacji pozarządowych:
- 4.3.1. Cel szczegółowy: Działalność na rzecz organizacji pozarządowych posiada następujące priorytetowe zadania publiczne:
- 4.3.1.1. promocja i integracja organizacji pozarządowych;
- 4.3.1.2. działania wspierające działalność organizacji pozarządowych oraz promocja i organizacja wolontariatu.
- Koordinatorem działań zostało Biuro Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Cieszynie.
- 4.4. W zakresie przedmiotowym: Kultura i sztuka:
- 4.4.1. Cel szczegółowy: Rozwój działalności kulturalnej poprzez tworzenie, upowszechnianie i ochronę dóbr kultury - w priorytetowych zadaniach publicznych dodano następujące pozycje:
- 4.4.1.1. wspieranie działań na rzecz dialogu międzykulturowego;
- 4.4.1.2. realizowanie projektów kulturowych mających na celu rozwój idei wolności i otwartości;
- 4.4.1.3. edukacja kulturowa, w tym społeczeństwa większościowego oraz wspieranie tożsamości narodowych i etnicznych;
- 4.4.1.4. działania na rzecz wzrostu czytelnictwa;
- 4.4.1.5. wspieranie form działalności kulturalnej non-profit, w szczególności sztuki współczesnej;
- 4.5. W zakresie przedmiotowym: Nauka, edukacja, oświata i wychowanie:
- 4.5.1. Cel szczegółowy: Zapewnienie rozwoju edukacyjnego mieszkańców – w priorytetowych zadaniach publicznych dodano następujące pozycje:
- 4.5.1.1. kształtowanie kompetencji międzykulturowych;
- 4.5.1.2. kształtowanie aktywnego uczestnictwa w kulturze, rozwijania kompetencji komunikacyjnych uczennic i uczniów;
- 4.5.1.3. wspieranie rozwoju idei rozwoju „samorządności uczniowskiej” w szkołach;
- 4.5.1.4. wspieranie kreatywności i innowacyjności poprzez alternatywne formy edukacji;
- 4.5.1.5. wspieranie działań wzmacniających lokalną tożsamość wśród uczennic i uczniów – rozwój edukacji regionalnej.
- 4.6. W zakresie przedmiotowym: Wypoczynek dzieci i młodzieży:

- 4.6.1. Cel szczegółowy: Organizacja wycieczki letniej i zimowej dla dzieci i młodzieży zakładającego przeprowadzenie programu profilaktycznego lub terapeutycznego - pozycja „Priorytetowe zadania publiczne” otrzymała brzmienie: „Za priorytetowe zadania publiczne w tym obszarze należy uznać zadania ujęte w gminnym programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.
- 4.7. W zakresie przedmiotowym: Kultura fizyczna:
- 4.7.1. Cel szczegółowy: Popularyzacja różnych form dyscyplin sportowych oraz propagowanie wśród mieszkańców aktywności ruchowej - w priorytetowych zadaniach publicznych dodano pozycję:
- 4.7.1.1. organizacja zajęć sportowo-rekreacyjnych dla dorosłych, w tym seniorów.
- 4.8. W zakresie przedmiotowym: Ekologia i ochrona zwierząt oraz ochrona dziedzictwa przyrodniczego:
- 4.8.1. Cel szczegółowy: Zapewnienie wysokiej jakości środowiska przyrodniczego oraz łagodzenie negatywnych skutków zmian zachodzących w środowisku – w priorytetowych:
- 4.8.1.1. dotychczasowe pozycje „a” oraz „e” zostały połączone, i zapis połączonych punktów brzmi: „1. zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkank i mieszkańców, w tym upowszechnienie zasad zrównoważonego rozwoju poprzez edukację dzieci i młodzieży oraz dorosłych”;
- 4.8.1.2. dotychczasowa pozycja „c” otrzymała brzmienie: „3. ochrona lasów, zadrzewień i terenów zielonych, w tym między innymi zakładanie nowych, ogólnodostępnych terenów zielonych, edukacja mieszkank i mieszkańców w zakresie ochrony i pielęgnacji drzew i terenów zielonych”;
- 4.8.1.3. dodano pozycje:
- 4.8.1.3.1. szkolenia służb miejskich w zakresie pomocy zwierzętom rannym i dzikim;
- 4.8.1.3.2. wspieranie działań edukacyjnych ukazujących korzyści zdrowotne i społeczne z eliminacji niskiej emisji;
- 4.8.1.3.3. wspieranie edukacji i wiedzy mieszkank i mieszkańców w zakresie błękitno-zielonej infrastruktury;
- 4.9. W zakresie przedmiotowym: Ochrona i promocja zdrowia:
- 4.9.1. Cel szczegółowy: Poprawa stanu zdrowia mieszkańców Cieszyna i związanej z nim jakości życia – koordynatorem zostało Biuro Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Cieszynie w miejsce Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa Urzędu Miejskiego w Cieszynie.
- 4.10. W podsumowaniu zakresu przedmiotowego Programu zwrot „zakresy przedmiotowe w § 4 ust. 1 – 10” zastąpiono zwrotem „w tabeli”.
5. § 5 Zasady współpracy – otrzymała brzmienie: „Współpraca pomiędzy gminą a organizacjami pozarządowymi odbywa się na zasadach określonych w art. 5 ust. 3 ustawy”.
6. W § 6 Formy współpracy:
- 6.1. punkt 1 otrzymała brzmienie: „Współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi realizowana jest w formach określonych w art. 5 ust. 2 ustawy”
- 6.2. dotychczasowy punkt 1 otrzymała numer 2;

- 6.3. w punkcie 2 podpunkt 1 otrzymał brzmienie: „1). zlecenie realizacji zadań publicznych wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy, poprzez:” i w ramach zawartych w nim podpunktów dokonano następujących zmian:
- 6.3.1. usunięto zapis: „Zlecenie realizacji zadań może mieć formę:”;
 - 6.3.2. w podpunkcie a. wyraz „wspierania” zastąpiono wyrazem „wspieranie”;
 - 6.3.3. w podpunkcie b. wyraz „powierzania” zastąpiono wyrazem „powierzenie”;
 - 6.3.4. w podpunkcie c. wyraz „zlecenia” zastąpiono wyrazem „zlecenie”;
 - 6.3.5. usunięto pozycje:
 - 6.3.5.1. 4) realizację umów o wykonanie inicjatyw lokalnych na zasadach określonych w ustawie;
 - 6.3.5.2. 5) realizację umów partnerstwa w oparciu o przepisy ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, o ile w trakcie realizacji Programu zajdą okoliczności wymagające podpisania takich umów;
- 6.4. Dotychczasowy podpunkt 2 otrzymał numer 3, a w ramach zawartych w nim podpunktów dokonano następujących zmian:
- 6.4.1. usunięto punkty 1, 3 oraz 20, wobec czego przesunięta została numeracja pozostałych punktów;
 - 6.4.2. zmieniono brzmienie punktu, który poprzednio miał nr 5, a teraz nr 3 na: „3) wspieranie organizacji, w tym podmiotów ekonomii społecznej i przedsiębiorstw społecznych, w zakresie m.in. wynajmu pomieszczeń na działalność statutową z preferencyjnymi stawkami czynszów, użyczenia, oddana gruntu wraz z budynkiem w nieodpłatne użytkowanie, na czas realizacji zadania publicznego;”
 - 6.4.3. zmieniono brzmienie pkt, który poprzednio miał nr 12, a teraz otrzymał nr 10 na: „10) inicjowanie i tworzenie wspólnych zespołów interdyscyplinarnych, komisji, rad o charakterze doradczym, inicjatywnym i opiniującym;”
 - 6.4.4. zmieniono brzmienie punktu mówiącego od upowszechnianiu informacji o działalności organizacji i otrzymał on brzmienie: „11) upowszechnianie informacji o działalności organizacji na stronie internetowej www.cieszyn.pl, profilu Facebook - ngo.cieszyn.pl oraz w uzgodnieniu z redakcją Wiadomości Ratuszowych w dwutygodniku „Wiadomości Ratuszowe”;”
 - 6.4.5. zaktualizowano do 1,5% wysokość przekazywanego podatku na organizacje pożytku publicznego;
 - 6.4.6. dodano punkty 18-26 w brzmieniu:
 - „18) promocję ekonomii społecznej oraz zakupu produktów i usług podmiotów ekonomii społecznej;
 - 19) propagowanie i wspieranie idei społecznej odpowiedzialności biznesu;
 - 20) edukację w zakresie stosowania zapisów pzp (klauzule społeczne);
 - 21) propagowanie i wspieranie idei tworzenia i rozwoju podmiotów ekonomii społecznej;
 - 22) popularyzację kultury przedsiębiorczości oraz rozwijanie postaw przedsiębiorczych na każdym etapie edukacji;
 - 23) popularyzację powstawania innowacyjnych form przedsiębiorczości;
 - 24) działalność na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami;

- 25) działalność wspomagającą rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
 - 26) udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w komisji ds. Budżetu Obywatelskiego
7. W § 7 Okres realizacji Programu - zaktualizowano okres realizacji.
 8. W § 10 Sposób oceny realizacji Programu:
 - 8.1. pkt 1 otrzymał brzmienie: „Sprawozdanie z realizacji Programu zostanie przedłożone Radzie Miejskiej Cieszyna przez Burmistrza w terminie określonym w art. 5a ust. 3 ustawy.”
 - 8.2. pkt 2 otrzymał brzmienie: „Przy dokonywaniu oceny realizacji Programu będą brane pod uwagę następujące informacje z roku obowiązywania Programu:”;
 - 8.3. dodano pkt 3 w brzmieniu: „Ocena realizacji Programu będzie polegała na porównaniu i analizie informacji z roku sprawozdawczego wskazanych w ust. 2 z rokiem poprzednim.”
 9. W § 11 Informacja o sposobie tworzenia Programu oraz o przebiegu konsultacji:
 - 9.1. zaktualizowano: daty dokumentów, których dotyczy i na których opiera się Program współpracy, skład zespołu oraz liczbę spotkań roboczych;
 - 9.2. opisano działania zespołu podejmowane w czasie prac na Programem;
 - 9.3. ujęto opinie do Programu dokonane przez Cieszyńską Radę Seniorów, Gminną Radę Działalności Pożytku Publicznego;
 - 9.4. dodano opinię do Programu dokonaną przez Młodzieżową Radę Miasta Cieszyna.
 - 9.5. zaktualizowano informacje dotyczące przebiegu konsultacji społecznych z mieszkańcami oraz z organizacjami pozarządowymi oraz złożonego sprawozdania z przebiegu konsultacji.
 10. W § 12 Tryb powoływania i zasady działania komisji konkursowych do opiniowania ofert w otwartych konkursach ofert:
 - 10.1. usunięto zapisy punktów 1, 2, 4, 5 i 6;
 - 10.2. dotychczasowy pkt 3 otrzymał nr 1 w brzmieniu:

„1. Tryb powoływania komisji: 1) ogłoszenie o naborze zamieszcza się: a. na stronie BIP Urzędu Miejskiego w Cieszynie; b. na stronie www.cieszyn.pl; c. na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Cieszynie. 2) Wyznaczenie przedstawicieli Burmistrza. 3) Powołanie komisji. 4) Ogłoszenie składu komisji.
 - 10.3. dodano pkt 2 w brzmieniu:

„2. Zasady działania komisji: 1) Udział w pracach komisji jest nieodpłatny, a jej członkom nie przysługuje zwrot wydatków za wykonywanie czynności wynikających z realizacji zadań komisji. 2) Członkowie komisji wypełniają oświadczenia: a. dotyczące wyrażenia zgody na udział w jej pracach; b. dotyczące bezstronności w stosunku do oferentów biorących udział w otwartym konkursie ofert. 3) Obsługę administracyjno-biurową komisji prowadzą pracownicy komórki merytorycznej. 4) Komisja dokumentuje swoją pracę w formie pisemnej. 5) Komisja kończy pracę po przedstawieniu Burmistrzowi opinii dotyczącej ofert.”

Wprowadzone zmiany, względem Programu uchwalonego na rok 2023, mają na celu dostosowanie Programu do zachodzących zmian zarówno w sferze działalności pożytku publicznego jak i zmian zachodzących w potrzebach Gminy Cieszyn oraz stanowisk Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, Wojewódzkich Sądów Administracyjnych i Naczelnego Sądu Administracyjnego w zakresie zapisów Programu.